

Elva Filatelist

Elva Filatelistide Seltsi infoleht

1997. AASTA

Nr. 6 (34)

NOVEMBER - DETSEMBER

VI AASTAKÄIK

RAHULIKKE JÕULUPÜHI JA TUJUKÜLLAST AASTALÕPPU
SOOVIB OMA LUGEJATELE "ELVA FILATELISTI" TOIMETUS!

JÕULUKELLAD

Jälle kõnelevad jõulukellad. Need on kõnelnud aastasadu vanadele ja noortele.

Tänavu on jõulukellad eriti kutsuvad. Need kutsuvad meid vaikuses kuulama jõulujuttu. Need kutsuvad meid astuma sinna imelisse maailma, kus nagu iseenesest meie ees avanevad jõuluõõ sündmused ja me hakkame neid vaatlema aegade perspektiivis. Need kutsuvad meid Jõululapse juurde, et avatud südamega viia jõulukinki temale, kes on jõulude põhjus ja mõte. Need kutsuvad meis esile ka erilise igatsuse, mis avab meie südamed taevalikule soojusele ja mis meie külmad südamenurgad kutab elavaks, nii et võime sooja südamega käed vastu sirutada Jõululapsele. Ta tuleb meile vastu, et kaasa tulla meie kodudesse. Ta võtab kinni vanaemade rahututest kätest, silitab vanaisade hõbedasi päid, viib üksikute tubadesse rahu ja rõõmu. Ta köidab ka naise ja mehe silmad vaatama sügavalt teineteise armastavasse südamesse, ulatab noortele imelise raamatu, mille lehekülgedelt hoovab eluväge ning -rõõmu, ja kutsub lapsed oma juurde, et neile kõnelda ilusaimat jõulujuttu.

Jõulukellad hakkavad siis uuesti helisema. Need helisevad meie südameis, mis on tulvil jõulurõõmu, armastust ja rahu. Iga helinaga me anname endast midagi teistele, muutes nii jõulurõõmu rikkamaks.

Järgnegem jõulukellade kutsele! Olgu see meile õnnistuseks ning saagu meie tänavused jõulud rikkaks rõõmu, armastuse ja rahu poolest! Rein Neggo

Maksimumkaart nr. 23

"ELVA FILATELISTI"
SAAB 1998. AASTAKS TELLIDA
KA TELEFONI TEEL
HELISTADES TOIMETUSSE
TELEFONIL (27) 56 659
JA TASUDA KAS RAHAKAARDIGA VÕI ÜLEKANDEGA
ELVA FILATELISTIDE SELTSI
ARVELE EESTI HOIUPANKA
PANGAKOOD 650 ARVE
Nr. 1120111904

TARTU POSTKONTOR
SOOVIB OMA KLIENTIDELE
RÕÖMSAID JÕULUPÜHI
JA
TUJUKÜLLAST AASTAVAHEHETUST

Lähemal ajal:

27.11.1997.a ilmub
HALLISTE kiriku kujuti-
sega postmark, FDC ja
maksimumkaart. Kujun-
das Henno Arrak.

Seejärel ilmub spetsiaalne
JÕULUMARK
mille kujundas
Piret Niinepuu-Kiik

RAHULIKKE
JÕULUPÜHI
JA
TEGUDEROHKET
AASTALÕPPU
SOOVIB FILATELISTIDELE
"EESTI POSTMARK"

Eesti Postmargi lehekülg

WASTNE TESTAMENT

14. OKTOOBER 1997

Nominaal 3.50
Trükk ofset. Poogen 5x10
Perforatsioon 14 : 13½
Kujundaja Lembit Lõhmus
Trükikoda: VABA MAA
FDC nr. 1997-12
EMS kataloogi nr. 147

*

Piibli tõlkimine on maailmarahvaste kultuuride arengus väga oluline tegevus. Piibli evangeelse osa "Wastse (Uus) Testamendi" tõlkis lõuna-eesti keelde Kambja pastor Andreas Virginius, toimetas tema poeg Adrian Virginius. "Wastne Testament" ilmus Riias 1686. aastal, olles "esimene läbinisti eestikeelne raamat" ning kujutab endast ka praegu lõuna-eesti kirjakeele mälestusmärki.

"Wastne Testament" kujunes maarahva oluliseks lugemisvaraks ja maailmapildi kujundajaks. See oli oluline kultuuri-sündmus, millega avanes nagu suur aken muusse maailma ja mis oli heaks tõukeks eesti keele arengule.

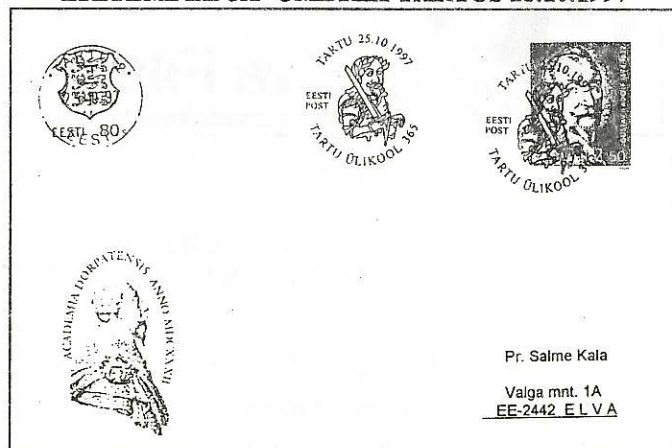
"Wastne Testament", mille tiitelleht aastast 1686 on kujutatud margil, oli eestlaste isiksust ja moraali kujundav sündmus.

Trükiarv 658 650
Tellimis nr. 134-08-1997
Tembeldati Tallinnas.

*

Wastne Testament, the New Testament's translation into the South-Estonian dialect, was published in Riga in 1686. It was the first extensive Bible translation into Estonian and the first book ever printed that is Estonian from cover to cover. The translation was made by Andreas Verginius, pastor at the southern Estonia parish of Kambja, and edited by his son, Andrian Verginius. Wastne Testament, an eye-opener and important source of information which helped shape the character and morals of the indigenous Estonian population, also gave a temporary advantage to the South-Estonian dialect. It was not until fifty years later that a full Bible translation into Estonian (the North-Estonian dialect) was published.

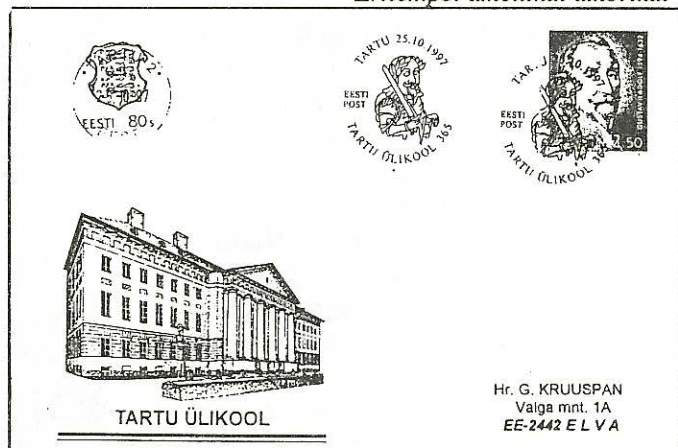
The stamp brings a reproduction of Wastne Testament's title page.

365 AASTAT TARTU ÜLIKOOLI
ERITEMPEL JA -ÜMBRIK TARTUS 25.10.1997

Pr. Salme Kalda

Valga mnt. 1A
EE-2442 ELVA

Eritempel ametlikul ümbrikul

Hr. G. KRUUSPAN
Valga mnt. 1A
EE-2442 ELVA

Eritempel kohalikul ümbrikul TaK - 55

25. oktoobril k.a. tähistas Tartu Ülikool oma 365. aastapäeva. 30. juunil 1632. aastal kirjutas Rootsi kuningas Gustav II Adolf alla Academia Dorpatensis asutamistürkile. Pärast üriku kättesaamist avaldas kindralkuberner Skytte 21. septembril plakati, milles teatas gümnaasiumi muutmisest ülikooliks. Samas ürikus tegi ta teatavaks ülikooli avamise päeva - 15. (25.) oktoober. Sel päeval toimusid ülikooli avapidustused. Eesti Post kasutas eritemplit ja -ümbrikut, mille kujunduselemendina on kasutatud 1632. aasta ülikooli püstitustempli märki - Gustav II Adolphi kujutist.

Hr. G. KRUUSPAN
Valga mnt. 1A
EE-2442 ELVA

Eesti Posti suveniirtempel - Kehra postiagentuur 75

"TARTU KIVISILLA" margi presentatsioon Tartu Raekojas

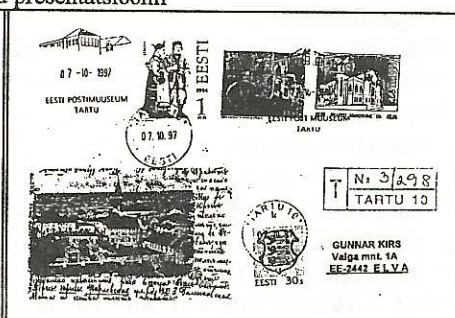
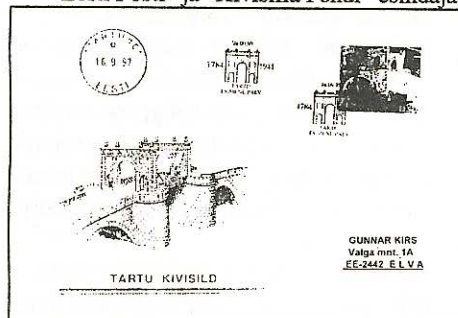
2 x Avo Mallene

II POSTIMUUSEUMI PÄEV TARTUS Koos postkaardinäitusega 7.10.1997

"Eesti Posti" ja "Kivisilla Fondi" esindajad presentatsioonil

Vaade näitusesaali

"Kivisilla" mark Tartu PK ümbrikul TaK-33

Sajandi alguse Tartu vaade Tartu PK ümbrikul TaK-56 Tartu PK ümbrik TaK-46 kohandatud päevakohaseks

16. septembril esitles "Eesti Postmark" Tartu Raekoja saalis oma saja kolmekümne kolmandat marki - Tartu Kivisilla (146es M.Aru kata-loogi järgi - toimetuse märkus). Presentatsioonil viibisid "Eesti Posti" esindajatena "Postmargi" tegevdiri-ktor hr. Heldur Unt ja Tartu Postkontori tegevdiri-ktor hr. Jaan Ojaste. Presentatsiooni peakorraldaja, Kivisilla Fond oli esindatud fondi asutajaliikmetele, praeguse Tartu linna-pea hr. Roman Mugguri ja Tartu Linna volikogu ja ühtlasi Kivisilla Fondi nõukogu esimehe hr. Ants Veetõusme näol. Kohal olid veel mõned fondi liikmed, samuti margi aluseks võetud maali autor pr. Tiina Tarve ning mõned filatelistide esindajad eesotsas Tartu Filatelistide klubi esimehe hr. Ülo Lauu ja "Elva Filatelist" toimetaja hr. Gunnar Kirsiga.

Fondi asutamise ideest ja Kivisilla taastamise võimalustest rääkis hr. Muggur. Sõna võttis ka hr. Vee-tõusme. Margi saamisluhu valgustas

lähemalt hr. Unt, kes luges ette "Eesti Posti" peadirektori tervituse Kivisilla Fondile. Hr. Unt andis Tartu linna-peale üle traditsioonilise suveniiri - raamitud margipoozna. Kunstnik pr. Tiina Tarve kommenteeris maali saamis-lugu, mis sai alguse tema kunsti-instituudi lõputöödest, Tartu praegustest sildadest. "Kivisild" oli tema jaoks erakordne selle poolest, et kunstnik armastab maalida loodusest, kuid seda silda ju enam pole ja tal tuli kasutada fotosid ja postkaarte. See-tõttu on tulemus kunstniku sõnul erinev kaasagsete mälestustest, sama-ne pigem muinasjutu ja fantaasiaga.

Koosolijad avaldsid lootust, et Tartu temaatikat hakkab edaspidi postmar-kidel rohkem olema, järgmiseks võiks olla näiteks Tartu Maratoni kolme-kümnendale aastapäevale pühendatud mark järgmise aasta veebruaris.

Koosolijad soovisid edu nii Kivisilla Fondile kui uuele kaunile postmargile

Aive Küng

Postimuuseumi juhataja

(Varem avaldatud "Postisarves" nr.9 (33))

7. oktoobril toimus Tartu Post-kontoris kirjanädala üritusena II Postimuuseumi päev. Muuseumi-päeva tähistati järjekordse näitusega, mille avas "Eesti Posti" peadirektor hr. Tarmo-Jaan Tõeleid. Näitus koosnes vanematest vaatekaartidest (-1940) ja kandis pealkirja "Postkaardid Eestimaast, mil-list enam pole".

Postimuuseum oli küll selle näi-tuse koostaja ja kujundaja, kuid kuna muuseumil puudub süste-maoline postkaardikogu, kasu-tati kollektsionääride ja Eesti Rahva Muuseumi materjale. Eksponaadid olid grupeeritud suuremate linnade kaupa, lisaks postkaardid maakohtadest ja väi-keasulatest kolmel stendil. Jaotus linnade ja kogujate lõikes oli järgmine:

Tallinn	Jaan Otsason
Eestima	Jaan Otsason
Haapsalu	Elmo Viigipuu
Paide	Renee Viljat
Narva	Enn Küng
Rakvere	Raivo Laasmägi
Pärnu	Olaf Esna
Põltsamaa	Viktor Kuik
Tartu	Neeme Saar
Elva	Tiit Käper
Viljandi	Eesti Rahva Muuseum

Kuressaare Eesti Rahva Muus.
Saaremaa Eesti Rahva Muus.
Otepää Ants Linnard
Võru Leo Dolenko
Valga Eesti Rahva Muuseum

Näituse tutvustuses põhjendas käesolevate ridade autor teema-valikut sooviga näidata postkaar-di kui erilise kirjaliigi atrak-tiivset visuaalset sõnumit oma ajastust. Näitust avanud peadi-rektor rõhutas oma sõnavõtus, et inimesed peaksid olema üks-teise suhtes tähelepanelikumad ja parim viis hoolimist näidata on saata kiri või kaart neile, keda soovitakse meele pidada.

Peale näituse avamist oli soovijatel võimalus tutvuda Postimuuseumi tööruumidega ning seejärel leidis aset vastu-võtt postkontori kantiinis kut-satud külalistele.

Muuseumipäeva näituse puhul tuli välja eriümbrik, mis edas-pidi jääb kasutusele muuseumi ametliku ümbrikuna. Postimu-uuseum sai ka erikujundusega ala-lise kalendertempli, mis oli 7. oktoobril kui esmakasutuse päe-val kättesaadav soovijaile Tartu Postkontoris. Postimuuseum tänab kõiki oma abilisi muuseumipäeva korraldamisel. Aive Küng
Postimuuseumi juhataja

05 -10- 1997

JÄRVAMAA MUUSEUM
PAIDE

Järvamaa Muuseumi kalendertempel

07 -10- 1997

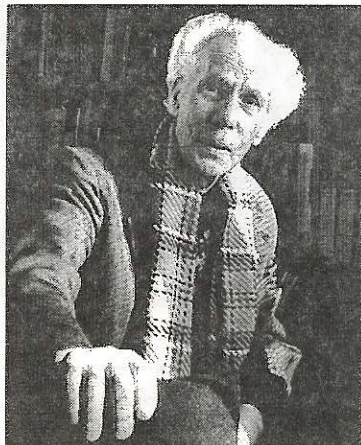
EESTI POSTIMUSEUM
TARTU

Eesti Postimuuseumi kalendertempel

Karl V. Laas Torontost

Eesti Postimuuseumi asutaja ja JULIUS

Avaldame J.Bleyeri enda 13. novembril 1979.a. koostatud elulooliste andmetega ankeedi.

- 1) Bleyer.
- 2) Julius-Joseph-Ferdinand Ernsti p.
- 3) Sünniaeg 1901.a. 8/21. veebruaril.
- 4) Sünnikoht - Tartu (end. Liivimaa kuberm. praegu Tartu raj.)
- 5) Vanemad - Isa - Ernst Julius Bleyer, kellasepp, pärit Antslast, Eesti Kirjameeste Seltsi eluaegne liige. Surnud Tartus 25. I 1903.a. ja maetud perekonna kalmul Vana-Maarja kalmistul.
- Ema - Johanna-Helene-Emilie Bleyer, sünd. Mocrik, 6/18. III 1869.a. Tartus ja surnud samas 28. VII 1928. ja maetud Vana-Maarja kalmistul. Oli teistkordselt abielus veterinaarvetsker Aadu Otto pg. Korb'iga, kes suri 20.X 1917.a. Krimmis, Simferopolis.
- 6) Olen abielus 14. IX 1927.a. Tallinnas, Julie Andrei tr. Särgleppaga, kes pärit Hiiumaalt, Tubala külast, Kopliotsa talu ja sündinud 23. III/ 5. IV 1892.a. Elus ja viibib alates 25. maist 1977.a. Kernu Invaliididekodus, Harjumaal, 38 km. Tallinnast.
- 7) Ma ei kuulu mingi poliitilisse parteisse.
- 8) Kuulun Tallinna Linnamuuseumi Kodu-uurimise ringi liikmena selle asutamisest peale ja Rootsis, Stockholmis asuva ühingu Föreningen Postmusei Vänner liikmena ja end. Svenska Odlingens Vänner Tallinna osakonna liikmena.
- 9) Riiklikud ja muud autasud - 1) Rootsi kuninga Gustaf V valitsemise ajal tema 28. I 1938.a. otsusega nimetati kuningliku VASA ordeni I klassi

selle juhataja aastatel 1935-1947 BLEYER

rüütliks; diplomiga 20. VI 1938.a.
2) E.V.Riigihoidja K.Päts'i poolt antud käskkirjaga nr. 41, 24. II 1938. annetatud VALGETÄHE teenetemärgi I klassi kuldmedal 1. IV 1938.a. Diplom nr. 1774. 3) Tallinna Ajaloo Seltsi poolt määratud rahaline autasu veebruari 1937.a. 100 krooni.
10) Alg- ja keskkooli (gümnaasiumi) hariduse omandasin Krimmis, Simferopolis (end. Tauria kuberm. pealinn) vastavalt Simferopoli Ev.-Lut. usu kiriku algkoolis, mille juhatajaks oli Adolf Arnak ja järgnevalt Mihh. Aleksej. Vološenko nim. eragümnaasiumis, ajavahemikul 1912 - 1921.a.
Elukutse omandasin sideametkonnas Tallinnas - 1) Tallinna Peapostkontoris (Vene tän. 9), 3.V 1924 - 20.X 1926. Sellel perioodil sooritasin kõik nõutavad posti-telegraafi-telefonitalituse alased eksamid ja veel ka administratiivala. 2) Tallinn-Välispakkide postkontor (Sadamas), 21.X 1926 - 15.X 1927.a., 3) E.V. Posti-Telegraafi-Telefoni Valitsuse Rahvusvahelises Osakonnas (Kreutzwaldi 10/12), 16.X 1927 - 14.IX 1940., mil nõukogude võimu kehtestamisel likvideeriti Eesti Postivalitsus kõigi osakondadega endises struktuuris, kuid Postimuuseumi resp. Sidemuuseumi juhataja funktsioonid jätkusid, alates 20.XI 1935.a. - 17.I 1947.a. Järgnevalt ENSV TA Presiidiumi otsusega Sidemuuseum suleti ja sama Presiidiumi 27.IV 1951.a. häbiväärse ja vähikliku otsusega meie Sidemuuseumi varad koos suure väärtusega filatelistliku koguga (eesti- ja välismaad), 1918.a. - 1943.a., anti üle lihtsustatud korras Leningradi A.S.Popovi nim. Sidekeskmuseumile, kes seda ENSV TA president Joh. Eichfeldilt 23.4.1951.a. kirjaga nõudis endale. Sellega tekitati ENSV-le ja sideametkonnale suurt ainelist ja vaimset kahju. Meie Sidemuuseumi likvideerimise järgsel perioodil, ajavahemikul 25.I 1947 - 1.VI 1963.a., olen töötanud 6-es nõukogude asutuses -
1) E. Vabariikl. Kommunaalpanga Finantseerimise osakonnas krediidi inspektorina, 2) ENSV MN Kultuur-hariduslike Asutuste Komitee, algul Klubiliste Asutiste ja pärast samas Muuseumide osak. van. inspektorina.

3) Tallinna Elektromehaanika Tehnikumis - õppemeistrina, 4) Trust "Maaelekter" Tallinn, tõlke- ja masin-kirjatööd, 5) NSVL Side RK Ajakirjanduse Levitamise ja Ekspetseerimise Vabariikl. Osak. - instruktorina ja lõpuks viimasena 6) Vabariikl. Projekteerimise Trust hiljem uue nimetusena Riikl. Projekteerimise Instituut "Eesti Projekt" - korrektor, lepingute insener ja viimaks sama asutuse Tehnika osakonnas - ökonomistina, mil 1.VI 1963.a. läksin vanaduse pensionile.

End. Eesti Postivalitsuse ametlikul lähetusel viibisin välismaal 1935.a. - Saksamaal, Rootsis ning Soomes ja 1938.a. teistkordselt Rootsis, tutvumas nende maade posti-telegraafi-telefoni muuseumide töökorraldusega ja samuti postiajalooliste andmete kogumisel meie maa endisaegse Rootsi postikorralduse kohta.

11) Valdan kolme kohalikku keelt - eesti-saksa-vene, peale selle saan aru - prantsuse, rootsi, norra, taani, soome ja inglise keelest.

12) Viimane töökoht, nagu juba mainisin, oli Riiklik Projekteerimise Instituut "Eesti Projekt", Tallinnas, alates 23.IX 1949.a., mil viimati Tehnika osak. ökonomistina 1963.a. 1.VI siirdusin pensionile, saades riiklikku pensioni 60 rbl. ja 50 kop.

13) Kodu-uurimusliku tegevusele side ajaloolise materjali kogumisele andis põhjust meie vabariikliku tähtsusega kultuuripärandi - Postimuuseumi - likvideerimine 1947.a. ja 1951.a. ENSV TA Presiidiumi otsusega, millega tekitati suurt materiaalset ja vaimset kahju. Seda kultuuriloolist pärandit hakati E.V. sideametkonnas koguma juba alates 26. IX 1921.aastast.

Nüüd hakkasin uuesti koguma oma-algatuslikult sideajaloolist materjali ja ENSV Tallinna Riikliku Keskarhiivis (Tolli 8), eelnevalt selle arhiivi direktori E-C. Vendla nõusolekul ja heakskiitmisel, looma 1963.a. arhiivifondi nr. 1264, kuhu koondan aastate kestel k/v. nii sise- kui välismaa osas. Sellesse arhiivifondi kuuluvad veel -

1) Sidealane raamatufond (1972.a.), milles üle
→

J. Bleyer'i eluloo järg

paarisaja üksuse, nii eesti kui ka rohkesti võõrkeelset sidealast kirjandust. 2) Sideajalooline ja sidetalituslik märksõnaline sedel-kartoteek (1964.a.) - 18 kasti. 3) Dokumentaalfotokogu end. Eesti Posti- resp. Sidemuuseumi arengust, selle algetest kuni 1947. a-ni (TRKA f. 1264, 1, 18-246 üksust).

4) Kaheköiteline käsikiri masinkirjas (246+259 lk.) "Eesti esimene Sidemuuseum ja selle areng (Kroonika) 1918 resp. 1921 - 1966.a. incl." (TRKA f. nr. 1264 1, 102-103). Sellest lühendatud üheköiteline käsikiri on ENSV TA Keskraamatukogus (MSC K1-23/2).

5) Postimuuseumi külastajate registreerimine, mis algselt toimus n.n. Büttenspaberilehtedel, 6.IX 1938 - 18.I 1944.a. ja sellele järgnevalt sai 1944.a. E.O. Trükikojas (Niine t.) tellitud köidetud Postimuuseumi külastajate registreerimise raamat (sinises köites), 19.I 1944.a. - 1.X 1946.a. (TRKA f. n. 1264, 1, 19).

6) Postimuuseumi Varanduse Raamat, 102 lehel, 2089 sissekannet, 23.III 1937.a. - 25.VI 1946.a. Hoiul ENSV TA Ajaloomuuseumi fondis, Pikk t. 17. Samas on hoiul ka Tallinna Sidetöötajate 1.V 1917.a. rongkäigu ajalooline suur siidist punane lipp, mille nurgas Eesti rahvusvärvid, posti-telegraafi embleem ja aastaarv "1917", millega käidi rongkäigus 1941 ja 1917.a.

14) Uurimisteedad - Käsikiri masinkirjas (köid.) 2 KÄRDE rahuleping, 1661 20/VI 1961", Tallinn, 1961.a. 62 lk., ill. Selle juurde kuulub suur fotokogu 68 lehel ja mikrofilm KÄRDE rahulepingust (TRKA f. 1264, 1, 10 ja 55). Sellekohane k/v. 1958-1963.a. (TRKA f. 1264, 1, 30).

Toimik - "ENSV sideametkond ja Ülemaailmne Postiliit. Rahvusvaheline postikongress Pariisis 1947.a. ja "Question des Pays Baltes" - 15 lk. masinkirjas ja mikrofilm. Minu saatekiri ENSV TA Raamatukogule 6.XI 1970.a. (MSC k1 - 23/3).

15) Erihuvud - üldajalugu, sideajalugu, filateelia, muuseum. Kontakt k/v. teel on loodud välismaade p.t. muuseumidega - arvult 10.

16) Kaastööd on tehtud kodumaa ajakirjandusele - "Postiteenijate Häälekandja" "Postisarv", "Postitorvi" (Soome), filat. ajakiri "Estonia", "Vaba Maa", ajakirja

"Kaitse Kodu", "Eesti Sõna", "Revaler Zeitung", "Kustbon", "Sov.Estonia", ajavahemikul 1931-1946.a. ilmunud lühiaartikleid üle 100 üksuse, sideajaloo, filateelia ja sidetalituse teemadel. Kaastöö väljaspool Eestit Rootsis ilmuvale filateelia ajakirjale "Eesti Filatelist" 1977, 1978, 1979.a.a., meie Postimuuseumi ja filateelia alastes küsimustes. Osalenud kolme 300.aastate juubeliüritustest ja auaadressi koostamisest - 1) Rootsi postikorralduse kohta, 1636 20/II 1936, 2) Soome rootsiaegse postikorralduse kohta 1638-6/ IX 1938 ja käsikiri "KÄRDE rahuleping, 1661 21/VI 1961". Pseudonüüme olen kasutanud - "Homo postalicus" ja "Y".

17) Isiklik foto 2. VIII 1979.a. uue passi jaoks IV-AA nr. 501647. (Toimetuse märkus - mitte see, mis avaldatud eelmisel leheküljel. See on saadud Eesti Postimuuseumi kogust - Tartust)

18) Valminud tööd - 1) 1934.a. Austria, Wiener kirjastusele rahvusvahelise postiajaloolise kogutööse jaoks - "Die Post im Wandel der Zeit" Eesti osas (20 lk. masinkirjas. 2) 1935/1936.a. "Postgeschichte von Estland, Versuch einer kurzgefassten Darstellung", avadatud filat. ajakirjas "Estonia" nr. 9-13., 3) "Eesti- Rootsi Posti Juubelialbum, 1636-1936", Eesti Postival. väljaandena, trükitud Riigi Trükikojas Tallinnas, 84 lk. ill. Sama väljaanne on ENSV TA Raamatukogus indeks E-3097, E-5721. 4) Käsikiri - "Kuidas minust sai sideajaloo uurija Tallinna Ajaloolises Arhiivis", 6 lk., Ettekanne Tallinna Ajaloolise Arhiivi 80-ndal aastapäeval, 12.X 1963.a. (Lai t. 40) (TRKA f. 1264, 1, 53). 5) Toimik-käsikiri 1960.a. "Mitmesugused materjalid Vene-Rootsi vaheliste diplomaatiliste suhtlemiste kohta XIV-XVIII sajandini", 128 lk., (minu valduses).

6) "KÄRDE" rahumajake, 1661 21/VI 1961, Tallinn 1961, 62 lk. masinkirjas. Minu šeflusalune objekt. Mikrofilm (TRKA f. 1264, 1, 10 ja 13).

Mõned täiendavad olulised andmed:

1) Põhjapaneva tähtsusega I ettekanne Tallinnas, 25.III 1935.a. Ülevabariiklikul posti- t.t. teenijate XVII kongressil "Estonia" Punases saalis teemal: "Kodumaa postiajaloo uurimise ja postimuuseumi asutamise tähtsusest" ("Postisarv", Tallinn 1935:4, lk.6-8, 12) 2) I raadioreportaaž meie Postimuuseumi

kohta "Estonia teatrihoones 14.I 1943, kahekõnena, mis on säilinud suure kahepoolse heliplaadina.

3) I helisalvestus Tallinna Ajaloolise Arhiivi dir. E.-C. Vendla algatusel, "Ühenduse" ateljees, V.Kingissepa t.42, 12.X 1963. Osalesid E.-C.Vendla, Rud. Kenkmaa, Jul. Bleyer, E.Marandi.

4) Jõgeva rajoonis, Tooma Sookatsejaama territooriumil, Kärde mäel Kärde pargis asub "Kärde rahumajake" ja samas sellekohane stend, mis valgustab seda ajaloolist sündmust fotovitrinis.

5) Meie vabariigi Sidemuuseumi küsimustes olen esinenud avalikkuse ees: 1957, 1962, 1963, 1965, 1966 ja 1967.a. Tallinnas, Rakveres, Pärnus, Tartus ja viimane kord 26.9.1968.a. Tallinnas Linnamuuseumi Kodu-uurimise ringis (Vene t. 17) Tallinna Sidemuuseumi arengust 1921-1968 originaalfotode demonstreerimisega.

6) Arhivaalid end. Eesti Sidemuuseumi kohta on hoiul Tallinnas:

1) ENSV Oktoobrirevolutsiooni ja Sotsial. Ülesehituse Riiklikus Keskarhiivis (Maneezi 4) fondis nr. 2046, 2) ENSV Tallinna Riiklikus Keskarhiivis (Tolli 8) fondis nr. 1264 ja 3) ENSV TA Ajaloomuuseumis (Pikk t. 17) fondides. 7) Pühendusnäitusi on Posti- resp. Sidemuuseum korraldanud: 1) Postivalitsuse hoones (Kreutzwaldi 10/12) - viis (1938-1940), 2) Ajaloomuuseumis (Kohtu t. 6) - 1 (1940), 3) väljaspool Postimuuseumi ruume Tallinnat IV-VII Eesti Filatelistide Päevadel - 5 (1937-1940) ja Tartus - 1 (1939) 8) Sõjaohu eest on Sidemuuseumi varad kastides evakueerit. Tallinnast, Kohtu t.6 Järlepa mõisa 14.VI 1944.a. viie sidetöötaja kaasabil ja samal aastal 22.X 1944.a. kuue sidetöötaja kaasabil Sidemuuseumi varad reevakueeritud Järlepa mõisast oma asukohta Tallinna, Toompeal, Kohtu t. 6 (Ajaloomuuseumi ruumidesse tagasi).

9) Tallinnale toimunud lennuväe õhuväe tagajärjel 9/10. märtsil 1944.a. hävis kogu minu vallasvara elukohas, Tallinn, Koidu 122 - 8, II k., arvatud ühes ka isiklik raamatukogu, mis sisaldas rohkesti välismaa sidealast kirjandust.

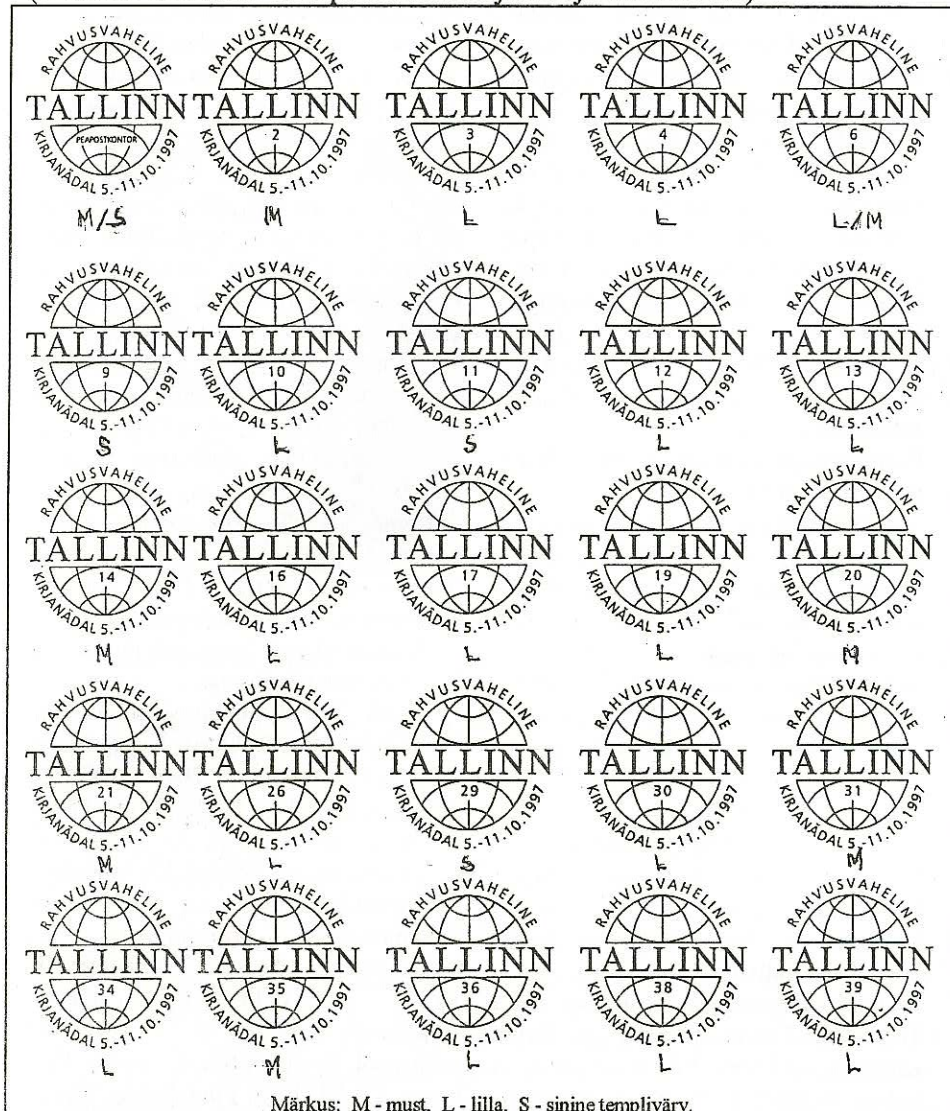
Jul. Bleyer.
Julius Bleyer

Tallinnas,

13. novembril 1979.a.

end. Sidemuuseumi juh. Tallinnas
(1935 - 1947)

Eesti Posti 1997.a. kirjanädala kõrvaltemplid (kasutati Tallinnas - Peapostkontoris ja sidejaoskondades)

Märkus: M - must, L - lilla, S - sinine templivärv.

Seda templit ei kasutatud kordagi

10.-17. 09. 1997.a. oli Pärnu Postkontoris kasutusel suveniirtempel, mis oli pühendatud Norra Posti 350. aastapärvale.

Eesti Posti suveniir e. kõrvaltempel, mis oli kasutusel 4.10.1997.a. Rootsi margipäeva puhul Stockholmis. See Eesti Posti tempel kujutab autorooli, sest samal päeval lasi Rootsi postiteenistus käibelev autosid kujutava margiseeria. Templi kujundas Maire Paavo.

DIE TARTUER STEINBRÜCKE

Die Tartuer Steinbrücke - eines der Symbole der Altstadt der Universitätsstadt Tartu (Dorpat) Kennzeichnet das hohe Niveau der klassizistischen Steinarchitektur im 18. Jahrhundert. Die Bau der Steinbrücke in Tartu über den Fluß Emajõgi (Embach) begann 1776 nach dem großen Brand 1775. Im Laufe der Vorbereitungen wurden Naustoffe und Werkzeuge besorgt, eine Schmiede und ein Gefängnis gebaut, Wohin als Hauptarbeitskräfte Zwangsarbeiter aus dem Lager in Paldiski gebracht wurden. Im Frühling 1780 wurde mit dem Fundamentbau angefangen. 1781 begann man mit der Errichtung der gewölbestützen und im Juli desselben Jahres waren zwei Säulen fertig. Am 20. August 1783 ließ man das Wasser durch die Brücke fließen und am 3. September 1783 konnten die grundsätzlichen Arbeiten als abgeschlossen angenommen werden. Die Brücke, deren Fahrweg 5,6 m und die Fußgängerwege an beiden Seiten 1,4 m breit waren, wurde eröffnet am 16. September 1784. Der mittlere Teil der Brücke konnte gehoben werden, um Schiffe durchzulassen. Die Tartuer Steinbrücke existierte 157 Jahre bis zum 9. Juli 1941, als um 6.37 die sich zurückziehende Rote Armee dieses eigenartige Meisterwerk der estnischen Architektur in die Luft sprengte. Auf der Postmarke ist das Pastellgemälde der estnischen Malerin Tiina Tarve "Die Tartuer Steinbrücke" abgebildet.

WASTNE TESTAMENT

"Wastne Testament" - das Neue Testament übersetzt in den südestnischen Dialekt der Pastor der südestnischen Gemeinde Kambja Andreas Verginius. Herausgegeben von seinem Sohn Adrian Verginius wurde es 1686 in Riga gedruckt, ist das erste vom Anfang bis zum Ende in estnischer Sprache erschienene Buch und heute noch ein wichtiges Beispiel der südestnischen Schriftsprache.

Das "Wastne Testament" wurde zum wesentlichen Lesestück für das Landvolk, half die Weltanschauung der eingeborenen Bevölkerung Estlands zu erweitern und gab gleichzeitig einen gute Anlaß zur Entwicklung der estnischen Sprache.

Auf der Marke ist das Titelblatt des "Wastne Testaments" abgebildet.

Pärnu (XV) Akordionipäev

11. okt. 1997

Pärnus kasutatud kõrvaltempel

MIDA UUT TOOB 1998. AASTA LEHE TELLIJATELE JA LUGEJATELE

"ELVA FILATELIST"

jätkab ilmunist ka 1998. aastal. Kuna lehe paneb kokku ikka toimetaja üksi, siis on 1998.a. plaanis välja lasta 5 numbrit: jaanuaris, märtsis, mais, septembris ja novembris. Lehe tellimishind välismaale ei muutu. Sise-maal on ühe eksemplari aastatellimise maksumus 40 kr. (koos saatkuluga). Kui lehe saatkulu ei kasva, siis anname ülejääva tellimisraha arvel välja veel ka kuuenda lehenumbri või topeltnumbri aasta lõpus. Gunnar Kirs "Elva Filatelisti" toimetaja

O. Benenson

"Värviproovid" ei ole värvide proovid

Filatelistid teavad, et Eesti Vabariigi postmarkide poognate äärtel on enamasti kaks, mõnikord kolm värvilist triipu -horisontaalmarkidel poogna ülemisel äärel paremal, vertikaalmarkidel paremal äärel allpool. Üldiselt on levinud arvamus, et tegemist on markide trükkimisel kasutatud värvide proovidega. Kuid tekkisid ka kahtlused. Kui need on tõepoolest konkreetsete markide trükkimisel kasutatud värvide proovid, siis, esiteks - miks ei ole märgitud kõik tegelikult kasutatud värvid, vaid ainult mõned neist; teiseks - miks erinevas värvis trükitud markidel, nagu näiteks 1997.a. kevadel ilmunud Ruhnu ja Vormsi rahvariitele pühendatud postmarkidel, on ometi sama värviga triibud? Mõned trükitehnikaga kursis olevad margisõbrad avaldasid arvamust, et kuna on tegemist neljavärvilise ofset-trükiga, siis piisab kahe värvi märkimisest, et fikseerida värvide kombinatsiooni või nende olemasolu. Kuid ka see versioon näis kahtlane olevat.

Sellepärast pöördusime selgituse saamiseks trükikoja "Vaba Maa" trükitsehi juhataja Enno Uuspõllu poole, s.o. spetsialisti poole, kelle otsesel juhtimisel toimub vabariigi postmarkide trükkimine ja kes peensusteni tunneb kõiki markide trükkimisega seotud iseärasusi.

Härra Uuspõld selgitas järgmist: ülalpoolmainitud värvilistel triipudel pole midagi pistmist trükkimisel

kasutatud värvide proovidega. Need triibud on märgid, milliseid kasutatakse trüki poognale paigutamise kontrollimiseks. Trükitootaja keeles nimetatakse neid "marke märkideks". Trükkija asetab neid poognale kindlas kohas (markeerib poognat) ning trükkimisprotsessi käigus võtab ta aeg-ajalt kuni 10 poognat, asetab neid teineteise peale ning kontrollib, kas mainitud märgid absoluutselt ühtuvad (nii horisontaalselt kui ka vertikaalselt). Kui selgub, et nad ei ühtu, siis tähendab see, et trükk on nihutatud ja masin tuleb reguleerida, sest vastasel juhul tekib perforimisel raskusi ja teisigi probleeme. Ilma niisuguste märkideta oleks väga raske kontrollida trüki paigutust igal poognal. Trükkija võib "marke märkideks" kasutada suvalist värvi, kuid praktikas võtab ta mõnda antud margi trükkimisel kasutatavat värvi, aga eeskätt tumedamat, sest hele on valgel paberil raske eraldada.

Mis puutub värviproovidesse, siis sellised on ka olemas, kuid neid asetatakse originaalpoogna äärel, sealjuures kõigi margi trükkimisel kasutatud värvide kohta. Sellised värviproovidega margipoognad on ette nähtud säilitamiseks trükikoja arhiivis ja Eesti Postimuuseumis.

Võib-olla valmistab see selgitus teatud pettumuse neile, kes korjavad marke või nelikblokke nende arvates "värviproovidega", kuid, kui tahet on, võiks ju koguda ka marke "marke märkidega"!

Toimetusele: Siia juurde lugege ka "Elva Filatelist" nr. 5(33) lk. 4 ilmunud artiklit "Me käisime ära..." Nimetatud artiklis on ekslikult nimetatud "marke marke" värviproovideks, küll aga on juttu ka tegelikest värviproovidest, mis trükitakse poogna vasakule äärel iga horisontaalse margirea kohale, et trükkija teaks, millist värvi ta on juba kasutanud.

Õie Utter meenutab

Ülikooli juubelimargi ajaloost

Michel nr. 5152

1978.a. tähistati Tartu Ülikooli taasavamise 175. aastapäeva. See oli teatud määral ettevalmistus selleks, et kaubelda välja õigus tähistada Tartu Ülikooli 350. aastapäeva. Juba 1979.a. algasid ettevalmistused juubeli tähistamiseks. Rektor pöördus rea isikute poole, sealhulgas allakirjutanu, et saada ideid pidustuste programmiks.

Kirjas rektorile 25. aug. 1979 esineb esimest korda mõte kirjamargist või kahest kolmest margist koosnevast seeriast. Samuti punkt esimese päeva ümbriku, eritempli ja suveniirkirjapaberi kohta. Vahepeal moodustati ülikooli juubelikomisjon koos allkomisjonidega. Kunstikomisjoni esimeheks määrati käesolevate ridade autor.

1978.a. detsembris pöördus rektor komisjoni ettepanekul vabariigi valitsuse ja EKP KK ideoloogiasekretäri poole TRÜ 350. juubeli tähistamiseks postimaksevahendite väljaandmise küsimuses. 1980.a. alul olid load saadud, kirjamargi, esimese päeva ümbrik ja eritempel võetud NSVL Sideministriumi plaani. Kõik tundus olevat lahendatud. Ja siis tuli ametisse uus EKP KK ideoloogiasekretär. Kes võis seda aimata, et uus ei tunnista eelkäija tööd. Kõik tuli jälle otsast alustada, nüüd aga kahtluste, telefonitöö ja umbusu õhkkonnas. Kahjuks puuduvad sellest perioodist kirjalikud dokumendid.

1980.a. teiseks pooleks jõuti niikaugele, et võis teha ettepaneku margi kujundaja kohta. Selleks vaadati läbi kõik Eesti temaatilised

margid. Toimus niiöelda mininäitus, kus albumilehtedel esitati vaatamiseks margid ja hulk ümbrikke. Tegin ettepaneku valida margi kujundajaks tuntud Eesti graafiku P. Luhteini. Alul tundus, et ettepanek võeti vastu ja loota võis väga soliidset ja ilusat marki.

Suur oli aga üllatus, kui nagu muuseumis ühes 1980.a. septembrikuu alguse telefonikõnes selgitati, et margi kujunduse küsimuses tuleks pöörduda Moskvast elava kunstniku A. Kalasnikovi poole, kes oli kujundanud palju kirjamärke, eksliibriseid ja ka Tartu juubelimargi. Telefonikõnne teinud sel ajal vastuvaidlematu seadus. Kunstikomisjoni esimehe katse kaitsta Luhteini kandidatuuri oli meeletult katse tühjusse.

Õnneks osutus kunstnik A. Kalasnikov väga meeldivaks ja sõbralikuks inimeseks, kellega tekkinud kirjavahetus kestis veel pikka aega.

Kunstniku esimese kavandi järgi oli mark kujundatud kupongiga. Margil oli arhitektuuri motiiv, kupongil "TRÜ 350" ja loorberioks, tekst oli ladina keelne. Värvidest esines sinine valge ja kuld, kontuurid olid mustad. Oli ka teine variant, kuid kunstiliselt nõrgem. Oli tunda, et kunstnik tundis esimesest variandist suurt rõõmu. Põhikavandi värvikompositsioonis nägid vabariigi ideoloogiajuhid lausa ennekuulmatut sabotaazi. Järgnesid seletuskirjad ja ranged nõudmised kunstnikule.

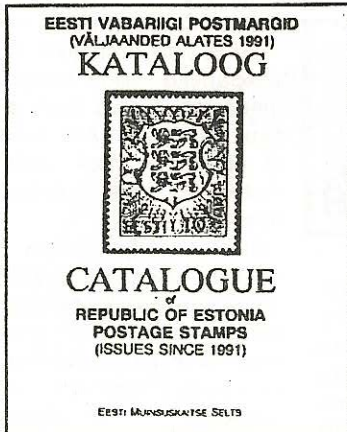
Selle tagajärjel ilmus margile sõprustuli, vene- ja eestikeelne tekst, kadus kupong ja endine värvikompositsioon. Mark muutus kirjuks ja ülekuhjatuks. Kavandit mitte vastu võtta või selle muutmist taotleda, oleks tähendanud margi ilmumiskeeldu.

4. märtsil 1982 ilmus mark 3,8 miljonilise tiraažiga.

**RAHULIKKE
JÕULUPÜHI**OMA OSTJASKONNALE
SOOVIB**MICHELSONI
MARGIÄRI**

Pargi t. 2 Tartu linnas

Ilmus Eesti uute postmarkide kataloog

Seoses uute Eesti postmarkide kataloogi 3. väljaande ilmumisega teatas toimetusele Eesti Muinsuskaitse Seltsi esimees Mart Aru järgmist: Kataloogi andis välja Eesti Muinsuskaitse Seltsi filateelia-toimkond. Selles on Eesti postmarkid alates 1991.a. ja kataloog lõpeb 1997.a. novembris ilmuvate jõulupostmarkidega. Kataloogis on andmed ka teadaolevate postmarkide erimite kohta, ilmumisaeg, nominaal, värvus, hammastus, trükiviis, markide arv poognas või rullis, kunstniku ja trükikoja nimi. Eesti Postmargi tellimismisnumber, FDC ja MK järjekorranumber. Samas on Aivar Kuuskvere koostatud markide hinnatabel, kus on eraldi hinnatud ka marginelikud ja poogna nurganelikud, tembeldatud margid ja antud väljaannete trükiarvud. Kataloogis on öeldud tembeldatud (kustutatud) markide kohta: "Kustutatud markide hinna kehtimise eelduseks on nende korralik kesktembeldus, millel on loetav kustutamise koht ja kuupäev".

Hr. Mart Aru kirjutab oma kirjas: "Kataloogis toodud hindade kohta tahaksin täpsustuseks lisada, et need on soovituslikud turuhinnad ega kohusta mitte kedagi mitte millekski. Pole vist vaja lisada, et ei Eesti Muinsuskaitse Selts ega kataloogi koostaja markide müügiga ei tegele peale nende, mis on väljas Seltsi ruumides asuvas postiletis. Kõik pakume müügiks kataloogi hinnaga 25 kr. tükk, vähemalt 10 eksemplari ostes hulgihinnaga 20 kr. tükk. Posti teel saadetud tellimusele lisada maksekorralduse lõigend selle kohta, et EMS arvele nr. 20201029161 Tallinna Pangas on vastav summa koos saatekuluga tasutud."

Meile vastas Eesti Posti peadirektor hr. T.-J. Tõeleid

Lugesin Teie lehest "Elva Filatelist" nr. 5 palvet tembeldamise kohta. Oleme Teie sooviga tuttavad juba mõnda aega. Üritasime ka olemasolevaid tembeldusmasinaid ümber ehitada, aga see ei osutunud võimalikuks. Nüüd oleme tellinud esimesed 12 uut tembeldusmasinat, kus lained jäävad templist vasakule.

Tembeldusmasinad on erinevate tähis tega ja paigaldatakse Harju, Rapla, Põlva, Tartu ja Saaremaa maakonda ning Tallinna postiasutustesse.

Loodame, et filatelistid jäävad rahule Lugupidamisega T.J.Tõeleid
Peadirektor

Rehabiliteerime Võru Postkontori

1993.a. toimus Võrus 10. Rahvusvaheline Kultuurifestival "Võru Kevad'93", mille tähistamiseks kasutati Võru Postkontoris kirjadel markide kustutamiseks ülalnäidatud templit punase ja musta templivärviga. Hiljem tekkis sellest suur pahandus - miks kasutati postkontoris seda templit markidel. Aru pärisid nii kõrgemalseisvad postiametnikud kui ka agarad aktivistid ja võrukad tembeldati tembeldamise eest süüdlaseks. Tegelikult aga on see ametlik eritempel mille valmistamisest võttis nõuannetega osa ka "Eesti Postmark". Vastav kiri nr. 2-54/183 13.05.93.a. tollase "Eesti Postmargi" direktori pr. Reet Nuu allkirjaga saadeti Võru Kultuuriosakonna juhataja hr. P.Laursoni nimele. Selle esimeses lauses on kohe öeldud: "'Eesti Postmark' tagastab Teile 10. rahvusvahelise kultuurifestivali eritempli kavandi. Saadame Teile kavandi, mille järgi tehtud templit võite kasutada tembeldamisel". Vahepeal on selgitus, kuidas teksti parandada ja lõpus "Soovime Teile edu, jõudu ja õnne kultuurifestivali korraldamisel" ning allkiri. Arusaamatuks jääb, miks seda kirja kohe ei leitud ega kasutatud süüdistuste tõrjumiseks. G.Kirs

Meemo Trepp kirjutab Rootsist

Armsad kaasfilatelistid!

RH lugejakiri. Küllaltki raske asu saada, mida selle

kirjaga öieti öelda taheti. Veelgi raskem aru saada, mida selle põhjenduseks võiks olla. Kirja avaldamise põhjusest rääkimata. Seda kõike võib vaid oletada. Rahvusvahelise Eesti filatelistide seltsi olemasolu vajadus pole ilmselt küsimuse all. See on kõikidele selge. Mida siis? Alul asutatud seltsi ühinemine "Estoniaga"? Muud seletust ei oska leida (õigemini ei tahaks leida. Nii pahasti ei taha mõelda ei kirja autorist ega ka avaldajast...).

Mitmetel põhjustel oli tõesti kavatsus asutada uus selts. Peagi oli aga kõigile (?) asjaosalistele selge, et palju otstarbekohasem oleks ühineda juba varem tegutseva ühingu ja selle tegevust vastavalt laiendada. "Estonia" oli õnneks samal arvamusel. Neil oli hästi tegutsev organisatsioon, samuti juba liikmed välismaal. REFS ESTONIA on EFL liige samal tasemel kui Tallinna, Tartu, Elva ja teised filatelistide seltsid üle Eesti. Kuidas on EFL "ühinenud"? Vahe võrreldes teiste seltsidega on, et ERF ESTONIA tegeleb ainult eesti filateeliaga ja tal on palju liikmeid, kes elavad välismaal. REF ESTONIA on ju praktiliselt EFL välissekretariaat. Kedagi Eestis ei ole kõrvale jäetud ja kõik on ka teretunud. Täna on ESTONIAL 129 liiget Eestis ja see arv on kasvamas. Täiesti loomulik on, et valdav enamik seltsi juhatusest on endise "Estonia" juhatuse liikmed. Suurema kandepinna saamiseks on loomulikud ka juhatuse liikmed välismaalt. Ebaküllane keelteoskus Eestis on kahjuks ikka veel tegevust raskendav. Tahaks loota, et peatselt leidub võimalus seltsi tegevust juhtida ainult kodueestlaste poolt. Siis vähemalt on RH ja hugeja kirja avaldaja rahul.

Toimetaja kokkuvõte. Avaldasime välismaal asuvate Eesti filatelistide seltside "Estoniaga" ühinemise küsimuses lugeja "RH" ja Neemo Trepp'i artikkel, kuna ühinemisega seoses tekkis palju vastakaid arvamisi nii kodu- kui ka välismaiste filatelistide seas.

Kuna kumbki kiri ei toonud selgelt ja lühidalt välja pahameele tõelist põhjust, siis püüan seda alljärgneva teha ise. Praktiliselt ei olnud vajadust mingisuguse uue rahvusvahelise eestit koguvate filatelistide seltsi loomiseks, kuna enamuses välisriikides sellised kohalikud seltsid juba eksisteerisid ja korrekne oleks olnud, kui need seltsid oleksid ühinenud iseseisvate seltsidena Eesti Filatelistide Liiduga, mitte ühe selle allseitsiga, nagu nüüd juhtus. Sellisel juhul oleksid nad olnud võrdväärsed seltsid EFLi liidu koosseisus (nagu Tartu, Põlva, Elva jt.). Välismaal elavad RK "Estonia" klubi liikmed olid selle liikmed juba individuaalselt niigi. Esineb väiteid, et Eesti Filatelistide Liit on NLiidu aegne organisatsioon ja see ei õigusta ennest enam. Aga nime saab ju muuta (sisuliselt oleks õigem olnud Eesti Filatelistide Seltside Liit või Ühistu või Keskühing vm.). Samuti on selle juhatus koosseisult Tallinnakeskne, tegeles ainult pealinnaga ega olnud maakondadega peale liikmemaksu kogumise mingit kontakti. Tõesti - nimi on pandud NLiidu ajal, juhatuse aga valisime meie ise ja juba vabariigi ajal. Loodame, et lähemal ajal toimuv EFL konverentsil teevad konverentsile valitavad filatelistide esindajad sellest vajalikud järeldused. Eriti vastu hakkab aga hr. Neemo Trepp'i kirja viimane lause. Vastuseks sellele tahaksin öelda, et ärge eraldage ise endid meist - kodueestlastest, siis ei tee ka keegi teine seda. Gunnar Kirs

Tellige kohe "Elva Filatelist" 1998.a.